

corporis incipies, externo testis lateri, & deinde inferiori ipsius parti & nonnihil interno quoque lateri adnascitur, haudquaquam tot inuolutionibus, quae testis adnascitur, ac uirile uas donatu. Porro a testis nonnihil sursum ascendens, & testis non amplius adnatum, reuolutiones eas instar uermis aequaliter procedentes amittit, ac teres planumque instar nerui in utero etrabundo ductu fertur, in media cornu dextri sedem inferit. His organis per me quidem libebit quous nomina imponere: ego autem quoniam uirorum organis forma substantiaque correspondent, eadem nomina illis, quae his indere inter ostendendum soleo, cum Aristotele, num semen haec quoque organa, ut in uiris, num uero duntaxat ad uoluptatem quandam preparant humorē, non admodum contentens.

Vteri uenae  
ac arteriae.

Porro haec uasa pinguis, quae inter dissecandum omnia obliterare solent, membranis a peritonaeo natis suffulta tuto porriguntur. Caeterum praeter nuper commemoratas uteri uenas & arterias quae a seminalibus uasis principium duxerant, aliae multo insigniores a caua & arteria magna post illarum supra sacri ossis initium diuisionem accedunt. Postquam enim ea uasa primum in duos insignes truncos diuiduntur, & hi rursus singuli in duos insignes, sed amplitudine impares ramos dissecti sunt, unum quidem qui maior est, ac per inguina erus accedit, alterum uero humiliorem minoremque, cuius finis per pubis ossis foramen elabit, uteri uenae ac arteriae oriuntur, a minoribus humilioribusque secundae illius diuisionis ramis pronatae. Rami itaque in dextro consistentes (ut qui in sinistro sunt quoque) insignem porrigunt propaginem: uena quidem uenae, arteria autem arteriam: quae simul accumbentes, dextrum uteri latus propter fundi orificium accedunt, ubi in multas scillae lobos, quaedam sursum in humiliore fundi sedem exporrigunt, quaedam per uteri ceruicem deorsum digerunt, nonnullas etiam uesicae impartientes. Quae uteri fundum accedunt, non pregnantibus quodammodo graciliores & pauciores apparent, quaeque ceruicem & potissimum iuxta tundi os implicantur. Neque ut quispiam arbitraretur ab his uterum accedentibus uasis, uenae & arteriae originem ducunt, quae secundum rectos abdominis musculos sursum ferunt, illis quoque uasis quae ad peritonaeum ossis posteriorē exporriguntur sedē, communes sunt, nam haec ortum sumunt a praecipuis uasis per inguina in erus deductis, a quibus etiam furculi pronascuntur, muliebri pudendum colliculosque ipsius accedentes. Vnde cum praesentibus uteri uenis ac arteriis ab ossis sacri neruorum partibus utrinque etiam nerui deducunt, tenuibus furculis potissimum in uteri ceruicē, & circa humiliorē fundi sedē excurrentes, ramosque etiam uesicae promittentes. Ad elationem porro fundi regionem subinde neruuli perque graciles diffundunt, a sexti neruorum cerebri paris ramis deducti, qui costarum radicibus exporrigunt. Verum ut hi neruuli praetenuis albicantesque sunt, & pinguis membranis suffulcuntur, ita quoque inter dissecandum difficulter occurrunt. Atque ideo nunc propemodum manifestum esse arbitror, quas partes uterus tangat solus, ac quibus alligetur & adnascatur. Anterior enim posteriorque & superior fundi uteri regiones nullas quas contingunt partibus adnascuntur, latera uero conascuntur, membranis uasa utero deducuntibus, & uterum peritonaeo ualide colligantibus, exteriorēque uteri tunicam producentibus, ac demum carneis illis fibris intertextis, quae duos efformant musculos, quorum beneficio uterus uoluntario motu nonnihil sursum, dum mulieres ilia trahunt & quasi colligunt, allicitur, quique adeo oblique prorrepunt, & quae uterum accedunt, adeo crassescunt, ut perperam uteri cornua illos musculos esse aliquando arbitratus fuerim, quod scilicet obtusos muliebri uteri angulos cornuum imaginem non accedere uidebam: neque arbitrabar mihi uaccae aut caprae, ut Galeni Anatomicorum primarij sensa intelligere, secunda. Ceruix porro uteri ex lateribus membranis quoque & uasis ipsi exporrectis adnascitur, & illorum interuentu peritonaeo (sed quemadmodum & uterus, laxē) connectitur. Posteriori parte per media longitudinem, qua fundo propinquior est, recto intestino ita innititur, ut accumbentes inuicem intestinorum gyros mutuo allocari cernimus. Verum ad ceruicis in pudenda finem, illa podici firmissime conascitur, perinde ac si recto intestino & ipsi communis esset tunica, quemadmodum stomacho & asperae arteriae communem tunicam esse non dubitamus. Rursus ceruix anteriori sede elatius quidem ad fundi orificium innitente duntaxat habet uesicam, sed paulo inferiori fibris quibusdam humillima uesicae parte & ipsius ceruicē adnatā possidet. Vbi autem haec illi inferit, uelut commune utriusque corpus & tunica efficitur. Caeterum in fine qua ceruix in pudendum desinit, commune utriusque, ceruicis scilicet & cutis, ut in labris & podice, corpus constituit. Hec cutis praeterquam quod pilosa euadat, ipsi duriuscula, quemadmodum & in mēto, substernitur pinguedo, in uetulis (etiam si illis ceruix occalluerit) una cum mamillis flaccescens, neque ita belle pudendi colliculos alas uelut in iunioribus sustinet. At qui haec citra mortuorum sectionem conspicua sint, enarratione neutiquam indigent: quemadmodum neque illi primi in pudendo implexus, & utrinque una prominēs cuticularis caruncula, longa quidem, sed tenuis, & ex longa basi in mucronē desinens. Has uulgi Graecis uocari inuimus, qui earum praecisionē plus quam quis arbitraretur cruentam, & cicatricē perinde ac reliqua huius sedis ulcera difficulter suscipiente, docuerunt: quod haec coriaceae quodammodo carunculae in nonnullis mulieribus ad tantam molem augeant, ut pudorē deformitatemque inducant, &

Quibus partibus  
uterus adnascitur,  
quas solum  
tangit.

Vteri musculi.

Prominula  
in ceruicis orificio  
carunculae.

& multis nationibus quoque insignis impudicitiae argumento sunt: imò a uestimentis iugiter attrita, ad libidine irritant, & Veneris ardore suscitant. Vnde etiam Aegyptijs praecipue uisum est, ut anteaquam carunculae illae extuberent, tunc potissimum amputentur, quum proximē uirgines nupturae sunt. Porro quis harum praecipuus usus sit, suo ordine iam audies. Vteri concipiendo semini idoneus, & foetum tantisper complexurus, dum perficeretur, ac alij quam sanguine nutrirī posset, in humillima trunci corporis sede locatus est, quae ad concubitus seminisque susceptionem, & adhuc ad concepti foetus augmentum, perfecti que partum, nulla aptior excogitari posset. Haec siquidem longē a facie & nobilissima rationis arce situatur: deinde ossa nulla, quo minus in miram amplitudinem distendi uterus queat, inibi praepediunt, atque etiam ipsi parituro hinc ad inferiora & uersus crura exitus facilis est. Forma autem uteri fundo conuenit rotundae proxima, quo reddatur capax, iniurijsque minus sit obnoxius. Dein fundus unicus simplexque est, quod unicum foetum amplecti debeat: atamē latior uisitur quam ipsior, quod interdum & gemellos concipiat. Non enim geminus cernitur, & intestini instar oblongus, qualis cani & luis, & illis denique animalibus obigit, quae plures simul foetus semper propemodum enituntur. Paruus autem, ac magis quam facile crederetur contractus in non praegnantibus uidetur, ut quam minimum alia tunc comprimeret organa, & sinum ipsius adeo angustum redderet, ut quae proximē uniuersam genituram amplecti queat, eam nulla ex parte a se intactā relinqueret. Ac proinde commoda quoque ipsius functioni constat substantia, quae affatim scilicet contrahi colligique quā nihil complectitur possit, & rursus secundum contenti augmentum sensim in miram amplitudinem distendi. Atque haec non imbecillis distendit uel citra diuisionem inepta uisitur, at ualida & iniurijs ferendis pertinax, fibrisque non infirmis, neque ijs ut fors fert intertexta. Verum rectas habet intimas, quod ante omnia semen allicere debeat: & eadem possidet paucas, quod ocyus semen illi ex temperamento ad iustitiam placēs, ac fluidum aptoque membro porrectum, in illum labatur. Obliquas autē plurimas, easdemque rectis ordine succedentes possidet, quod conceptū diutissime retinendum sit. Transuersas uero extimas nascitur, quod illas uterus tum primū maximē requirit, quando foetum diu satis amplexū in lucem est editurus. Quod unica eademque crassa contentus fuerit peculiari tunica, neque duas cum uentriculo, carnosam uidelicet unā, & neruosam alterā obtinuerit, hinc factū nemo addubitat, quod continere tantum uterum amplectique debeat, non autē uentriculi modo praeter haec aliud quippiam a proprio nutrimento concoquere & elaborare. Peritonaeum illi ualida exporrigit tunicam, propriae ipsius tunicae inuolutū, & tutissimū propugnaculū futurā. Haec externa superficie leuis aqueoque humore oblita est, aliarum partium modo quae inuicē tangere quidem, non autē conasci sarius fuit. Si enim uteri fundus non praegnantibus incubenti illi uesicae, & quod illi subiaceret recto intestino conascere, neque laxis illis, sed duris uinculis quibus accubuit partibus alligaretur, quis inficias ibit, uterum comode tunc unā cum foetu non posse distendi, aut etiam in congressu aut partu deorsum uelut animal quoddam reperere: Rursus si utero gerentibus, is omnibus quas tunc contingit partibus connatus haereret, quo nam pacto obsecro semen denuo amplexurus in se concideret, debitamque angustiam efformaret: & quum minimē opus est, intestinorum functioni non semper obesset. Orificium fundi tale est, quod semper conuiuet, nisi quum naturali instinctu semen admittere, aut foetui, aut mensibus iter praebere debet, merito enim ex mulieris arbitrio, uti & antea dicebam, ipsius apertio oclusioque haudquaquam pendet. Quod uero crassiori & densiori, ac ideo glandis modo in ceruicis amplitudinem protuberante substantia, quam reliquum fundi corpus constet, nemo ambigere potest, id ob hoc maximē factum, ut in partu satis distendatur, neque in mira illa amplitudine lacerari diuelli uel periclitaretur. Atque insigni prouidentia in uteri ceruicis substantia efformanda Naturā uti, quis ignorat: qui eam ut dirigat distenditque ad seminis susceptionem facile posset, & rursus ne uterus refrigeraretur, locusque seu amplitudo frustra inanis seruaretur, colligi & conuolutum ocludi queat, extructam conspicit: Dein de ceruicem substantia ad ueneris pruritum apta constare diximus. Vt uero ipsius conuolutio & inflexus, ne uterus frigore afficiatur, plurimum auxilij praestat: ita quoque conuiuentes pendendi colles, & illae cuticulares carunculae, ceruicis opplentes initium, eidem usui accommodē censentur. Vasorum seminalium in mulieribus ortus & ductus, ipsaque testium substantia & conformatio, mulieres semen habere mihi utcumque persuadent: uerum id humidius frigidiusque uirili semine esse, indubitatum est, quod testes ipsi & minores sint, & mediam duntaxat arteriae uenaeque seminalium portionem ascendant: dein quod praeter sectionem, quae semen muliebri ostendit, mulierem frigidiorē esse constet. Neque etiam frequens scortorum concubitus argumentum est, mulieri plus seminis, aut illius humoris quem libidinis nomine Aristoteles mulieri datum scribit, quam uiro adesse, quum id non ex concubitus, sed ex seminis humoris uel illius effusionis

Vteri officij,  
ipsiusque confor-  
mationis ratio.

Situs ratio.

Forma.

Magnitudo.

Substantia.

Superficies  
et nexura  
ratio.

Orificij fundi  
ratio.

Vteri ceruicis  
ratio.

Seminalium  
uasorum et testium  
ratio.